

Kalender 2007

Rådhuseteateret er en høyst oppegående 50-åring

Rådhuseteateret i Ski ble 7. desember 1957 innviet med filmen basert på musikalen "Oklahoma". På denne tiden kostet en barnebillett kr 1,50, en voksen kr 2,50 og nummererte kr 3,00.

Før Rådhuseteateret kom i drift, var det kino i Samfundsbygningen. Den brant ned, og Folkets Hus alene drev kino i Skibyen. Det var imidlertid små lokale kinoer på Langhus, i Kråkstad og på Myrvoll.

Den første kinosjefen ved Rådhuseteateret var Konrad Martinsen. Han var en dyktig kinosjef og også lokalpolitiker for Ski Arbeiderparti. Saker vedrørende driften av kinoen ble behandlet av et kinostyre. Fra 1984 ble kinodriften lagt under et kulturstyre, og kommunen fikk egen kultursjef.

Konrad Martinsen døde i 1965, og han ble etterfulgt av Oddvar Nilsen (1933-98).

Nilsen var fra starten førstestemaskinist ved Rådhuseteateret, og hadde også praksis fra et filmbyrå i Oslo, samt praksis fra kinodriften ved Folkets Hus. Kinosjefstillingen ble ved Nilsens tilsetning fulltidsjobb. I den første tiden gikk kinodriften så det suste. Rekordåret var 1960 med 140 000 besøk. Men lenger utpå 60-tallet og videre på 70-tallet sank besøkstallet ved samtlige av landets kinoer. Fjernsynet var den farligste konkurrenten.

Kinosjef Nilsen sto på, og var den første i landet med nattkino fredag og lørdag kveld. En kinokveld i 1975 huskes spesielt. Da ble "Emanuelle" vist – en svært dristig film for den tiden. Filmen hadde norgespremiere på Ski, og samlet tre stappfulle hus, i en kinosal som på den tiden hadde 701 sitteplasser.

I 1977 gjennomgikk Rådhuseteateret en omfattende oppgradering. Nye og bedre stoler ble satt inn, scenen ble utvidet til riksteatermål, og lysanlegget ble skiftet ut. I 1984 ble det kinotekniske anlegget rustet opp. Etter dette fikk publikumstilstrømmingen et kraftig oppsving, idet kinoen i Ski komfortmessig og teknisk var fullt på høyde med erkerivalen Ås Kinoteater som ble åpnet i 1970

Oddvar Nilsen ga også bygdekinoen en sjanse. Han drev oppsøkende kinotilbud, og dette ble populært. Det ble forestillinger på skoler og i Kråkstad Samfunnshus, på Siggerud og på Langhus. På 1980-tallet laget Nilsen også lysbilder og film med stoff fra gamle Ski. Disse er svært populære den dag i dag, og samler fulle hus i klubber og foreninger. Oddvar Nilsen gjorde også forsøk på å få i gang flersalskino, men dette ble aldri en realitet i hans tid.

I 1997 gikk Nilsen av, og ble etterfulgt av Espen Jørgensen. Men tiden var etter hvert ute for kinodriften i Rådhuseteateret. Ski kommune og Olav Thon inngikk en avtale om at den kommunale kinodriften i Rådhuseteateret skulle nedlegges når kinosenteret med åtte saler ble åpnet i Ski Storsenter. Kinoen hadde vært en av de beste i landet. I 2003 gikk "Mors Elling" som siste forestilling.

Etter at kinodriften ved Rådhuseteateret ble lagt ned, ble det kulturhus for Skibyen. Teateret kan i dag leies av lag, foreninger og av kommersiell virksomhet. Kulturhuset har et godt konsertlokale i hovedsalen, og foajeen benyttes til mindre intimkonserter. Der er faste arrangementer flere ganger i måneden, eventyrstund med Marianne Mørk, jazzkaffe med Ski Jazzklubb og bokkafe. Kjente kunstnere gjester med program fra teater og musikk. Humanetisk Forbund avholder også konfirmasjon og navnedager i teaterets sal.

Kulturhuset er blitt en fast post på det kommunale budsjett, og det har også inntekter gjennom de mange arrangementene. Kulturhuset har tre ansatte, hvorav en virksomhetsleder. Virksomheten er lagt under kommunens Kultur- og opplæringsetat.

Kilder: Hans Erikstad, Anne-Grete Singsåsmo,

Kulturkontorets brosjyre til kinoens 30-års jubileum

Bildet (omslagssiden): Et av mange bilder av kinosjef Oddvar Nilsen fra Østlandets Blads arkiv.

*Byggekomiteens formann Konrad Martinsen la i 1956
ned grunnstenen til Rådhussteateret. Bilde 213-088:0011*

Fotballkamp på Bernhussetta ca. 1911. Lagene er trolig Kråkstad IL mot Mercantil-Trygg fra Kristiania.

Kråkstad IL 100 år

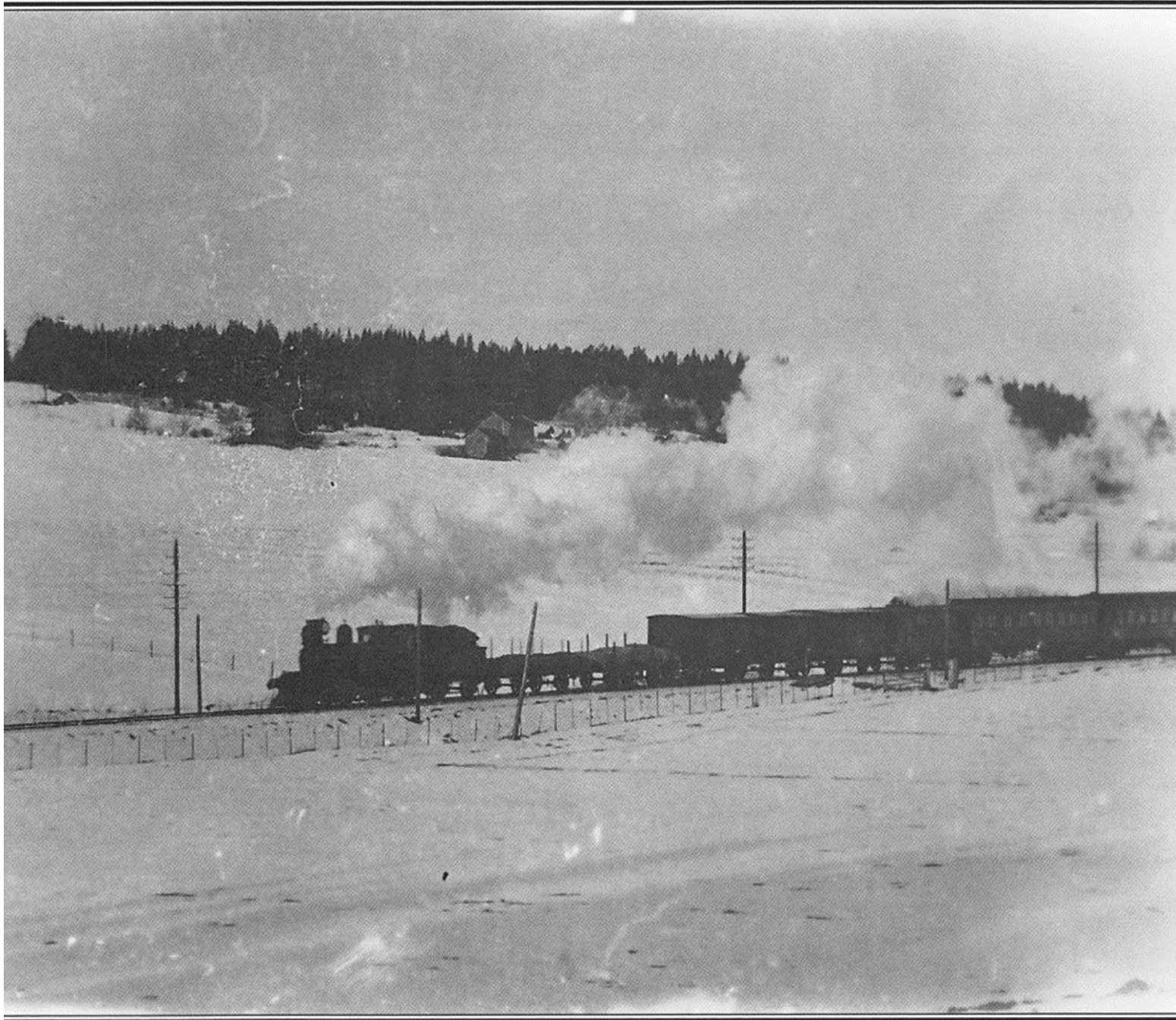
En kjent "kråksting", Petter Berg, forteller om en opplevelse fra en slik bytur med hest og vogn rundt 1900. Under en rastepause på Nordstrand fikk han for første gang se en fotballkamp. Dette gjorde sterkt inntrykk på gutten. Sammen med andre gutter fra Kråkstad fikk de samlet nok penger til anskaffelse av en fotball. Spilleregler visste de ikke noe om, slik at det ble alles kamp om ballen. Stedet de benyttet først, lå ved jernbanestasjonen i Kråkstad. Alt våren 1889 ble Kråkstad og Ski Sportsforening stiftet som underavdeling av ungdomsforeningen Eidsiva. Formålet var å gjøre vintersporten mer utbredt. Denne foreningen opphørte rundt 1914.

Kråkstad IL regner sin stiftelsesdag til 13. januar 1907. I en artikkel, offentliggjort av lagets første formann, Sigurd Berg, 17 år, heter det: "Tidlig paa sommeren 1908 enedes en del gutter om at danne et fodbollag. Dette fodbollgaet ble imidlertid bestemt at gaa over til idrættforening, hvilket skeede paa sommeren.....Foreningens første generalforsamling ble holdt paa Skjønhaug den 20. des. 1908" Antall medlemmer var fra begynnelsen 19 gutter over 16 år og fem gutter under.

I starten var treningsbanen Jørgenrudsletta og senere Dovresletta øst for Kråkstad stasjon. 1910-16 ble Bernhussletta benyttet. Den lå ved veien inn til Store Grytland. I 1917 var Gunnarsrud stedet. 1918-21 var idrettslaget uten bane. På ekstraordinær generalforsamling i 1920 ga medlemmene styret fullmakt til å kjøpe et område ved Sigtunholtet (Kråkstadveien). Etter iherdig dugnad av lagets medlemmer var banen klar i 1922. Gressbane ble det i 1959, og stort klubbhus i 1969. Flere medlemmer av laget kunne vært nevnt for stor innsats i styret og som idrettsutøvere. Tre kan nevnes for yppelige sportslige resultater. En av dem er Hilde Marie Mørk, som ble norgesmester i høyde junior i 1973 og 1976. En sølvmedalje i NM senior fikk hun også med seg. I 1965 tok Arne Nøkleby gull i NM for eldre juniorer på 15 km langrenn. To år senere ble det bronse på samme distanse under norgesmesterskapet for seniorer. Den prestasjonen som trolig rager høyest, er Tom Levorstads bronsemedalje fra VM i skiflyving 1981 i Oberstdorf.

*Kilde: Hilde Marie Mørk; mellomfagsoppgave om
Kråkstad IL (1978)
Kråkstad IL's 90 års jubileumsskriv (1997)*

Bilde: Hilde Marie Mørk

Ved Løvstad

Bildet viser et blandet tog ved Løvstad, sør for Skotbu stasjon. Fotografiet er tatt omkring 1910.

I Østfoldbanens første år ble det ikke kjørt rene godstog. Godsvognene ble fremført sammen med personvogner i blandet tog (bt). På den tiden fotografiet er tatt, hadde statsbanene begynt å fremføre rene godstog også på Østfoldbanens østre linje, men det mest vanlige var fortsatt blandete tog.

Lokomotivet er et hurtigtogslokomotiv av type 13. Lokomotivet ble bygget av Dübs i Glasgow og levert i 1891. Disse lokomotivene skilte seg ut fra tidligere norske lokomotivtyper for normalspor på to punkt. De var de første compound-maskiner (lokomotiver) levert for normalspor her i landet, og de hadde den største drivhjul diameter som noen gang ble brukt i Norge, hele 1750 millimeter. I en compoundmaskin brukes dampen først i en høytrykksylinder, ledes deretter til en lavtrykksylinder der dens siste arbeidsevne benyttes, før den endelig slippes til skorsteinen

Maskiningeniør Hoff ved Hovedbanen mente disse lokomotivene kunne settes opp med topphastighet på 75 – 80 km/t. Men man nøyde seg med å sette hastigheten til 70 km/t, noe som ble topphastigheten for norske lokomotiv helt til 1910.

Kilder: Geir-Widar Langård, "Sydbaneracer og Skandiapil"

Geir-Widar Langård og Leif-Harald Ruud.

Bilde: Ski Historielag

*Ola Sværen (piano), Kåre Levin jr.(kontrabass), Karl "Kalle" Yttervik (trombone),
Jan Jansen (trommer), Tore Jensen (trompet), Finn-Erik Levin (gitar) og
Pål Levin (klarinet)*

The Hot Saints

Etter et halvt år med hektisk øving hjemme hos familien Levin, og etter hvert også i Onsdagsklubben i Håndverkerforeningens lokaler i villa Aspelund, var bandet The Hot Saints modent for en presentasjon for publikum i Ski.

Repertoaret var New Orleans-låter, og i 1953 debuterte bandet under et arrangement i regi av Ski Folkeakademi i Folkets Hus. Østlandets Blad skrev at bandet bidro til stor stemning fra først til sist, og fra da var bandets kjenningsmelodi "When the saints go marching in"

Etter hvert ble det en del spilling i distriktet, både ren underholdning og dansemusikk, for eksempel under studentuka i Ås i 1957.

Onsdagsklubben ble flyttet til Myrvoll, og senere ble det faste jazzaftener på Pålle.

I Oslo fikk bandet etter hvert spille sammen med "The Big Chief Jazz Band", som da var det store navnet innen dixielandmusikk. Det utviklet seg til et meget godt og fruktbart samarbeid med felles konserter og byttelån av musikere.

Bandet gikk etter hvert i oppløsning, da militærtjeneste, utdanning og, for enkelte, familieetablering krevde sitt. Men at spillegleden og ferdighetene fortsatt var til stede, fikk de gjenlevende musikere vist 50 år etter debutkonserten da de møttes på Bowlers i Ski 2003.

Kilde: Finn-Erik Levin

Bilde: Finn-Erik Levin

Flyfoto fra ca. 1927 fra nordre del av Ski sentrum med omkringliggende områder

- 1 Arveseth
- 2 Sveaborg m/uthus til venstre
- 3 Samfundsbygningen m/uthus til venstre bak
- 4 Villa Engseth m/uthus
- 5 Refheim m/uthus til høyre
- 6 Villa Linea
- 7 Svanheim (Ski Hotell) m/uthus bak
- 8 Kråkstad Sparebank
- 9 Menighetshuset m/uthus
- 10 Villa Vårli
- 11 Villa Rosendal
- 12 Villa Ro
- 13 Villa Soltun
- 14 Villa Breidablikk
- 15 Villa Sanderborg
- 16 Sand
- 17 Villa Fredbo
- 18 Villa Høisand
- 19 Villa Fagerholt
- 20 Nyborg
- 21 Høyenhall
- 22 Waldemarhøy
- 23 Kvelle
- 24 Hæbek gård
- 25 Talaksrud
- 26 Talaksrud Ødegården

Kilde: Kalenderkomiteen

Bilde: Ski Historilag

17. mai 1981 i Ski Sentrum

Bildet er tatt fra den såkalte "Postgården" som ble oppført på midten av 1920-årene og lå på vestsiden av Jernbaneveien (der den eldste delen av Ski Storsenter ligger i dag) og minner om tider med en ganske fri parkering i Ski sentrum. Vi ser barnetoget nærme seg nedover Jernbaneveien og publikum som venter.

Store forandringer er foretatt i Ski sentrum siden 1981, og de fleste av bygningene vi ser på bildet, er i dag borte: Fra venstre bildekant bak bilene ser vi først "Sebras" gamle tilholdssted. Dette bygget ble opprinnelig satt opp av Norum Trelast, og var i mange år stedet der fotograf Nilsen holdt til. Videre ser vi pakkhuset på stasjonen og så Ski gamle stasjon, oppført i 1879 og revet i 1988. Bak stasjonen får vi et glimt av Meierigården der Skeidarbygget ligger i dag. Bak Meierigården ligger Telebygningen - som fortsatt står.

Midt på bildet ser vi Esso bensinstasjon med smøre- og vaskehall. Den mørke bygningen bakenfor er "Vanaheim", bygd i slutten av 1890-årene. Det huset bl.a. Levinfamiliens populære restaurant "Pålle" I bakkant ser vi "Rutheim", en snei av "Dnb-gården" (som i dag har nye eiere) og "Fasaden" som alle fortsatt eksisterer.

Det store, hvite bygget til høyre er "Mekano-gården", der Ski Auto holdt til. Bilverkstedet ligger foran denne (det som noen år senere huset Arnies Pub). I høyre bildekant ser vi Johs. Lisleruds klesforretning som ble oppført i 1977. Den hadde i flere år leid lokaler i "Nygård" - en tidligere forretningsgård, som nå er revet.

Både "Pålle" og Essostasjonen ble revet i forbindelse med utvidelse av Jernbaneveien, de øvrige bygningene da Ski Storsenter skulle utvides.

Kilde: Kalenderkomiteen

Bilde: 213-026:0001

*Bakre rekke: Leder Hjalmar Aalvik, Knut Grefslie, Erling Johnsen, (personen som dekkes av Erling er ikke identifisert), Kjell Halvorsen, delvis skjult bak: Jan Nistad, Otto Høyer Andersen, Elling Rustad, Kjell Andersen, Tor Leverbøn Eriksen, Enok Mørk, Pål Levin, Anton Berger og leder Asbjørn Lier.
Midtrekke: Bjørn Holger Andersen, Guttorm Ruud, Alf Dahlgren, Kjell Østli, Westy Magnerud og Tor Nielsen.
Fremre rekke: Ulf Caspersen, Arne Ustvedt, Gunnar Johnsen, Gunnar Andresen, Odd Andersen, Trygve Ødegård, Kjell Martinsen og Erling Andresen.*

Fotballgutter fra Ski Idrettslag på tur til Kragerø. Sommerminne fra 1947.

Det var den gang det var sol og sommervarme hele skoleferien. Lederne for smågutt- og guttelagene organiserte en ukes tur til Kragerø og omegn. Nærmere 40 gutter og ledere dro med tog og kystbåten S/S "Galtesund" til Kragerø. Der ble de innlosjert i en gammel tyskerbrakke, som var klubbhuset til den lokale klubben.

Som vanlig den gang hadde mange "hjemmesydde" soveposer, og med halmdekket gulv var alle fornøyde med "sengene" Ved god hjelp fra ledernes ektefeller ble alle godt ivaretatt i matveien, selv om en middag på Hotell Victoria var et høydepunkt for sultne fotballgutter.

Etter fine dager med vennskapskamper i Kragerø gikk turen til Jomfruland. Her var det teltliv med bading, lek og konkurranser.

Brevik var neste stopp på turen. Der ble den siste fotballkampen spilt før turen gikk hjem til Ski med tog.

Ennå i dag minnes flere av deltagerne at turen var en fantastisk opplevelse, og at lederne gjorde en flott jobb. Om det sportslige resultat var tap eller seier, huskes ikke så godt lenger, men alle de pene jentene i Kragerø er ikke glemt!

Kilde: Finn-Erik Levin, Kalenderkomiteen

Bilde: Finn-Erik Levin

I bakgrunnen og til venstre ser vi uthuset til vognmann Roll, og bak dette: rektorboligen til Ski kommunale Høyere Almenskole.

Daniel Ustvedts kjøttforretning i Nordbyveien 15

Det var stor byggevirksomhet og etablering av forretninger langs den nye Nordbyveien i 1920-årene. Daniel Ustvedt (1899-1969) var en av byggherrene. I 1923 fikk han satt opp forretningsgården i Nordbyveien 15. (I dag er det "Follo Skog og Hage" som holder til i gården). "Ski kjøttforretning" lå i kjelleren i gården fra starten av, og første etasje ble leid ut til andre. I 1924 startet Alb. O. Brovold sin fargehandel i vestre del og Nilia Sæther (1903-1985) begynte egen systue i østre del. Nilia var søster av Emil Sæther som hadde forretning og bolig i Nordbyveien 16, og hun ble senere gift med Daniel Ustvedt. I 1929 åpnet hun "Skotøimagasinet" i Nordbyveien 15 - en forretning hun drev helt til i 1970-årene. Ekteparet Ustvedt hadde sin leilighet i 2. etasje. Etter at sønnen Arne ble født i 1938, kalte de eiendommen "Arnebo" etter han.

Bildet fra 1926 viser Daniel Ustvedt mellom to ansatte: t.v. Johanne Martinsen (gift Nordby) og en ukjent. Johanne Nordby drev senere egen kjøttforretning i Torvang (Næssgården).

Ustvedt drev både slakteri, røkeri og pølsemakeri i gården, slik at alle varene som ble solgt i forretningen, var tilberedt på stedet. Bildet er tatt foran det store uthuset i bakgården. Her var det lager, garasje og en stor isbinge! Is til avkjøling var en nødvendighet før elektriske kjølemuligheter ble vanlig, og det krevde både plass og arbeid. Is ble skåret og fraktet fra bl.a. Rullestadtjernet, og pakket tett med sagflis i isbingen. Is ble solgt til kundene, foruten å avkjøle kjøttvarene i butikken.

Eiendommen omfattet også en stor tomt på baksiden. Her ble det dyrket poteter og grønnsaker til husholdningen.

Kilde: Herman Sæther

Bilde: Ski Historielag

Avgangsklassen i 3. real 1954:

- 1. rekke nederst fra venstre: Jorun Solberg (Moe), Vestby. Randi Holløkken (Thorsnes), Såner i Vestby. Marit Repstad (Smith), Ski. Lektor (filolog) Gunnar Eskerud, Ski, (arbeidet ved skolen fra 1952 til 1984). Bjørg Karterud (Olsen), Vestby. Maren Laura Skråning (Støkken), Ås. Torill Halvorsen (Christophersen), Ski. Kari Helseth, Ås.*
- 2. rekke fra venstre: Siri Thrane-Nielsen (Nissen), Ås. Randi Hovden, Ås. Thor Engen, Ski. Rolf Revheim, Ski. Hans Kjøita, Hvitsten i Vestby. Sven-Erik Jensrud, Oppegård. Ruska Nielsen (Løchen), Ski. Siggen Witt (Renslo), Ski. Lektor (filolog) Per Skansen, Oslo, (arbeidet ved skolen fra 1938 til 1965).*
- 3. rekke fra venstre: Per Otto Christensen, Hvitsten i Vestby. Odd Kvakkestad, Ski. Mons Erik Baardseth, Ski. Nils Høie, Ås. Arne Semb, Ås. Haakon Øien, Kråkstad. Tore Bjerke, Ski.*

Ski kommunale Høyere Almenskole, 1954

Fra 1921 ble det opprettet en middelskole i Ski. Denne ble utvidet til et gymnasium fra 1938. I 1939 fikk skolen en egen og egnet bygning, det som i dag er Ski Ungdomsskole. Lektor Per Skansen tok da initiativet til et gymnasie- samfunn og også lovutkastet til foreningen. Formålet var å "samle gymnasiastene, utvikle kameratskap og gi høve til å uttrykke seg klart og konsist både muntlig og skriftlig gjennom foredrag, ordskifte og avisinnlegg"

I de første årene holdt elevene selv foredrag, og fremmøtet kunne være så lavt som syv personer. Men det ble aldri avlyst, og alle møter ble avsluttet med "Gud signe vårt dyre fedreland"

På 1940-tallet ble det etablert et elevbibliotek, og et piano fra Ski Bondekvinnelag ble en velkommen gave. Alle møter hadde kunstnerisk underholdning, og blant utøverne var et senere verdensnavn: Ingrid Bjoner.

På 1950-tallet var det liv og engasjement. Aktuelle samfunnsspørsmål ble tatt opp, og det kunne møte opp til 60-70 elever. En skikkelig skoleavis kom til og teatergruppe ble dannet. Det ble holdt kulturaften i Rådhussteateret, og kjente politikere besøkte foreningen med foredrag. Festmøter ble også arrangert med dikterne Tarjei Vesaas, Aksel Sandemose og Jacob Sande.

Utpå 60-tallet kom en nedgangstid for samfunnet. Andre informasjonsmedier og påvirkningsfaktorer førte til stadig sviktende oppslutning. Teatergruppas interesse ble etter hvert ivaretatt i selve undervisningen ved det nye dramafaget.

Våren 1971 var det slutt for gymnasiesamfunnet.

Kilde: Jubileumshefte Ski videregående skole 1939-1988, tekst ved Ivar Johnsen

Bilde: Ski Historielag

Roasmølla 1910. Foran Jens, Johannes og Hjørdis Kværner

Roaasmølla, en bygdemølle.

Som navnet forteller, lå mølla ved Roaas gård i Ski. Mølla og dammen ble bygd av Johannes Olsen Kværner i 1886. Gamle kart viser at det var mølledrift her også før den tid, sannsynligvis en enklere gårdskvern. Vannløpet som gjorde driften mulig, kommer fra Breimåsan (i Gaupesteinmarka) ned til Nærevannet, videre til Midtsjøvannet i Vashagabekken, derfra til Rullestادتjern i Åråsbekken, og endelig som Kværnerbekken (også kalt Roaasbekken) ned til Vabakken. Vannfallet kunne være cirka 35 meter, men mølla utnyttet om lag halvparten med full dam.

I 1987 overtok Jens Kværner driften, og han drev mølla frem til sin død i 1932. Den ble da utskilt fra gården og overtatt av Johannes Kværner. Han drev med vanlig leiemaling for bøndene i distriktet. I 1939 ble virksomheten flyttet til Kjeppestadveien og lagt om til elektrisk drift. Navnet ble da Ski Mølle og Kornrenseri. Foruten vanlig leiemaling og kornrensing ble det omsatt allslags mel og forstoffer. I 1946 kom sønnen Frank Kværner med i driften. Han overtok som eier i 1958.

Sommeren 1970 ble malingsretten og maskinene solgt til Felleskjøpet på Holstad, og dermed var mer enn 80 års mølledrift i familien Kværner over. Ved at bygningene brant ned i november samme år, ble avslutningen mer dramatisk enn ventet.

*Kilde: Familien Kværner, Jens-Kåre Aalerud og
Kalenderkomiteen.*

Bilde: 0213-086:0002

Værvarsling

At værvarslingen er viktig for landbruket, er ikke noe nytt fenomen.

I 1883 og 1884 innledet Smaalenenes Amts Landhuusholdningsselskab, Akershuus Amts Landhuusholdningsselskab, Jernbanebestyrelsen og Meteorologisk Institutt et samarbeid om å spre daglige værvarsler med toget.

Såkalte "Veirvarsler for Landmanden" ble fra den tiden gitt på alle hverdager i tidsrommet fra 1. juli til 30. september. Værvarslene ble telegrafert fra Christiania til de forskjellige stasjoner langs banen, og slått opp på stasjonsveggen. I tillegg ble værvarselet, som gjaldt inntil neste dags middag, meddelt ved hjelp av trekantede og firkantede signalkiver som ble hengt opp på bakerste vogn i første gjennomgående tog som forlot Christiania etter klokken tre på ettermiddagen.

Alt ettersom trekanter og firkanter ble kombinert på bakerste vogn, kunne det angis om Meteorologiske Institutt forventet tørt vær, utrygt vær, regnvær eller oppklarnende vær.

I tillegg til varsling med oppslag av telegrammer og signaler på togene ble det montert signalapparater, blant annet på enkelte jernbanestasjoner, der værvarselet kunne signaliseres. Signalapparatet besto av en høy mast der kjegler og sylindere ble heist opp. På avstand så disse ut som trekanter og firkanter, og kombinasjonen av disse betydde det samme som signalene på togene. Herredsstyret i Kråkstad, som den gang innbefattet Ski, besluttet den 29. mars 1884 å bevilge penger til montering av slike signalapparater. Dette betyr antagelig at meteorologisk signalapparat ble montert både på Kråkstad og Ski stasjon.

Kilder: Geir-Widar Langård, "Sydbaneracer og Skandiapil" Geir-Widar Langård og Leif-Harald Ruud.

Bilde: Norsk Jernbanemuseum

Ingrid Bjoner og søsteren Ragnhild Honoré fotografert foran alteret i Kråkstad kirke. De har sunget ved en tilstelning i slutten av 1950-årene. Menighetsrådformann, Ole Kvilesjø, overrekker blomster. Prost Birger Lerche Dahl Brekke i bakgrunnen.

Kråkstadjenta som ble verdensberømt

8. november er det 80 år siden Ingrid Bjoner ble født på gården Vang i Kråkstad. Der vokste hun opp som nest yngst i en søskenflokk på ni: seks jenter og tre gutter. Det var en sangglad familie med mange talentfulle sangere, men bare én utviklet seg til verdensformat. Ingrid deltok fra ungdommen av i bygdas musikkliv; fra kirkekorets oppførelse av Händels Messias til BUL's juletreffester og opptredener i Gymnassamfunnet i Ski. Hun tok sangtimer og utdannet seg til farmasøyt - for å ha "noe å leve av". De fleste bygdefolk kjenner hennes historie fra debuten i Oslo som Donna Anna i Mozarts "Don Giovanni" operascener verden over. Hun hadde over 80 roller på repertoaret.

Ingrid Bjoner var også romanse- og oratoriesanger og hadde mange opptredener i Norge. Etter endt karriere som sanger ble hun professor ved Musikkhøyskolen i Oslo og var svært ettertraktet som pedagog. Hun hadde mange styreverv innen norsk musikkliv. Gjennom årene mottok hun flere utmerkelser; hun var bl.a. Kommandør av St. Olavs Orden. Den norske Operas suite på Grand Hotell i Oslo er oppkalt etter henne, og er utstyrt med en rekke scenebilder fra hennes karriere.

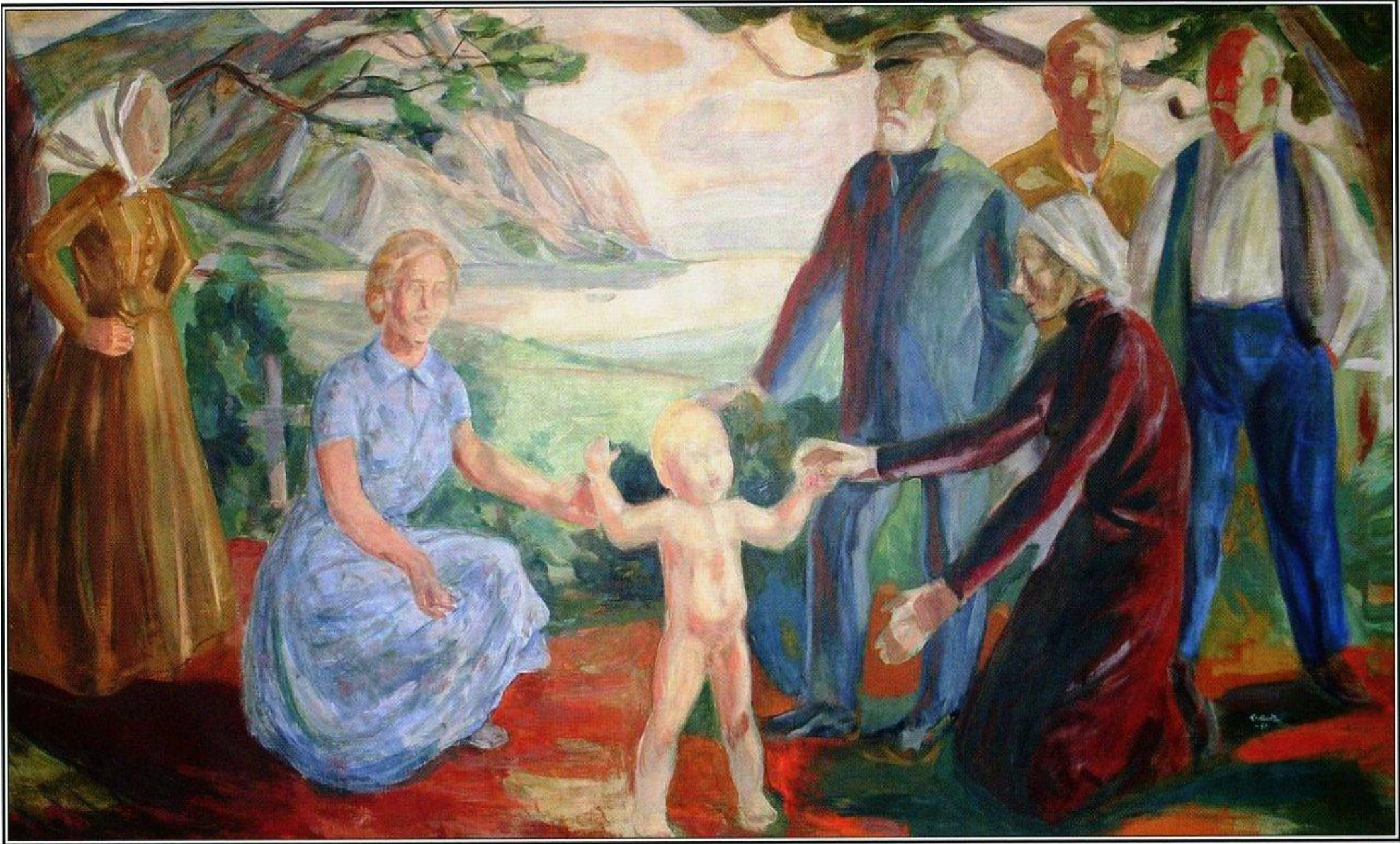
Midt oppe i alt dette og hele tiden var Ingrid Bjoner kråkstadjente - med bena godt plantet på jorda, uten primadonnanykker, raus og gjestfri. Hun besøkte alltid hjembygda når hun var i landet. Det var der hun hørte hjemme. Mor og søsken betydde mye for henne. Ofte hadde hun besøk av en av dem ved opptredener rundt om i verden.

Hjembygdas behov ble heller ikke glemt. Mange opp-tredener har hun bidratt med, bl.a. konsert til inntekt for nytt klaver i Kråkstad kirke.

Ingrid Bjoner døde 4. september 2006. Hennes siste ønske ble oppfylt; hun er gravlagt i sine foreldres grav på Kråkstad kirkegård.

Kilde: Alma Haga

Bilder: Alma Haga

Ski kunstforening

I 1960-årene eksisterte i Ski en komité som het "Komiteen for kunst i skolen" Den kjente Ski-tannlegen og billedkunstneren Olav Dag Viken var formann. I desember 1963 kjøpte komiteen inn maleriet, "Slekten" av Rolf Rude (1899 - 1971) for 7000 kroner. Komiteens disponible beløp var ikke tilstrekkelig til å dekke kjøpet. Det manglet 2810 kroner, som komiteen påtok seg å skaffe. Men skolestyret nektet å godkjenne kjøpet, og ba komiteen nytte det disponible beløpet, kr. 4190, til innkjøp av småbilder og litografier. Fornyet behandling i skolestyret ga samme resultat. For å løse floken foreslo rådmann Rønneberg en ekstrabevilgning på 4190, som ble vedtatt i formannskap og kommunestyre. Dermed hadde man penger til de ønskede småbildene, og 4190 til "Slekten"

Men fortsatt – hva med de resterende 2810? Jo, Viken og hans medlemmer fant på å ville holde et lotteri for å skaffe pengene! Noen gevinster kom raskt på plass. Viken og Randolph Riber Stødle – også kjent billedkunstner i Ski - ga hvert sitt maleri. Viken meldte seg hos lensmann Aamodt og sa at han ønsket å holde lotteri. "Ingen privatperson kan avholde lotteri, sa lensmannen, men kun holdes av en forening til inntekt for samfunnsnyttig eller veldedig formål" Viken reagerte raskt. Med hatten i neven erklærte han: "Hermed er Ski kunstforening stiftet"

Og slik ble det. En kunstforening i Ski var en realitet. I det første interimstyret var:

Olav Dag Viken, formann, Randolph Riber Stødle, Åge Buller og Tormod Kandahl.

Lotteriet ble holdt og "gav det forønskede resultat" som det heter i referatet. "Slekten" ble betalt. Og 700 kroner ble til overs, og satt inn på bankkonto den 6. juli 1965.

"Slekten" er fortsatt i Ski kunstforenings eie, i samlingen med foreningens ca. 200 andre bilder.

Kilde: Ivar Simastuen

Bilde: David Dahl

Registrering av bilder

Ski Historielag er interessert i bilder fra alle kanter av kommunen. Vi kommer gjerne hjem til deg for å notere opplysninger om bildene dine og låner med disse for avfotografering.

Ta kontakt med oss, så blir vi enige om en dag det passer.

Alle bildene i denne kalenderen finnes i fotoarkivet til Ski Historielag. Hvis du har lyst på en kopi av et bilde, kan du henvende deg til ansvarlig for fotosamlingen.

Mange av bildene er tilgjengelig i lokalhistorisk arkiv v/Ski Bibliotek. Søk gjerne på internett ski.hovedbibliotek@ski.kommune.no eller kontakt

Hovedansvarlig for fotosamlingen:
Bjørn Myrvoll, tlf.64 87 45 41

Tidligere års kalendere kan fåes ved henvendelse til:
Per A. Krogstie, tlf. 64 87 32 43

Takk

*Vi takker alle som har hjulpet oss med bilder og opplysninger til årets kalender.
Takk også til alle som hjelper oss med å selge kalenderen*

Rolf Ottesen Grafisk Produksjon har trykket kalenderen.

Årets kalenderkomité har bestått av:

Aase Klohs

Bjørn Myrvoll

Knut Repstad

Jan Svendsen

Ragnhild Sæthren

Elin Aas